

První básně

Lyrika a traktáty

Obsah

Fetiš

Mumie, růže

U stromu

Bezvětrí

Rozmlouvání člověka se smrtí

U kolébky

Růže na jabloni

Fetiš

1971

Za Karlem Hlaváčkem

Šel zákoutím duše. Padalo listí. Lucerny. Staccata hvězd bubnovala mu v šíji šílenstvím. Na obzoru stálo černé slunce a sálalo nocí. Vztáhl ruce a šel po paměti. Prošel pole hrud a pýru. Prošel města smrti a města jásotu. Viděl svůj cíl. Šel. Klenba jeho duše se chýlila. Tam, kde končil, nestál Atlas božských ramen. A na tom místě vyrostla báseň, tam, kde do Ní vnikl boží Úd.

Vytrvá-li mlha přes půlnoc,
nestanu na pevné zemi.

V. Linhartová

I.

(Apostrofa)

Nezatrať mne, Bože! Nezatrať mne, Lásko!
Ne, ty neztratíš, když jde Novoluní!
Zrálo ve mně zrno, tvarem plným prasklo.
Čekej, Bože, Lásko! Začnu metat zrní!

Necítím se na smrt a chci dorůst v muže.
Nezatrať mne, Bože, když jde Novoluní!
Záhon smrti obdělal jsem, vysadil jsem růže.
Čekej, Bože, Lásko! Začnu metat zrní –

II.

Pršelo. Den byl pod stínem.
A Bůh byl k ruce básni.
A ona a on kráčeli sur-spleenem.
A byli nekonečně krásní.

A Bůh stál básni po boku
a vřískal bájením koček.
A otrávenou dostal do boku
šipku levoboček.

A kočky splašeně vřískaly
k božímu obrazu.
Kočky a psi a šakali.
Krok a skok od srázu.

Pršelo. Den byl pod stínem.
A Bůh byl k ruce básni.
A ona a on kráčeli sur-spleenem.
A byli nekonečně krásní.

III.

V bratrské propleti půjdeme
Já a můj Bůh.
Palčivou vlhkost samotám sejmeme,
samotám tam za lesy.

Srdcem plným ironie
sžehnem vlastní plné lásky.
Srdce hubne. Pýcha tyje!
K samotám! K lesům Poezie!

V bratrské propleti píseň leklá,
trne kámen, smutná zazněla.
Růžové kyvadlo pekla
drkotalo periferií Poezie.

IV.

Teprv jsi začal se zpěvem,
a víš už, že světlo nevpustí.
A doufáš, že tím nápěvem
se duše ve Tvar rozpustí.

Pak v bledosti se rozjitří
dávno už mrtvé hřbitovy.
A blázen svede nazítří,
co dnes ani slovem nepoví.

Nad tebou je Bůh a Kříž,
a pod tebou je hrob.
Až se těch zdrojů nasytíš,
co říká se, už nepochop!

V.

Rozum říkal: hrej si!
A srdce varovalo.
Vše, co sníš, tím nejsi!
A nesnit můžeš málo.

Srdce řvalo: ber!
A rozum: braň své Ticho!
Přetni chechot her!
Kde, kudy a kam Kichot?

VI.

Bolestí oči zborcené
a jenom ruku vztáhna,
je viselcem času-ráhna.
A Zápekli zahučí: Nebe ne!

A Zánebi zahučí: Peklo ne!
Seber vlahou sílu
a měj se s nudou k dílu!
A pro srdce místo máš? Ne!

VII.

Už do dálky se nedívám.
A přání, horké přání, už k žádné hvězdě nezpívám.

Vháněli písňe do samoty.
Je subtilní zpěvák otrok hmoty.

Odvrátí oči, klesnout nechá dlaně.
Neprosí. Však přesto pomodlí se za ně.

VIII.

Dny bolesti a noci křeče,
buďte požehnány falší prorokovou!
Stah pochvy prázdna, bolest pro bolest,

smrt pro tutěž mou Lásku vždycky novou!

Křivý provaz vleče, vleče!
Váhavým gestem rozťal Bohu tvář.
Je němý hlas. Já zpívám vkleče.
Půl na půl: půl radost a půl bolest!

Ale ty, ověncen, vyplouváš jinudy!
Světla tam nepřistavili, nečekají.
Propadaje roštem těla, pláče pro ratolest,
kterou nemá a jiní ji mají.

IX.

Už sebe oplakal a ovdovělé tělo
k tvým zdrojům, Živote, se chtivě tlačilo!
Vím, někdo ho čekal! A snad jen mrtvé tělo,
vychládlé a zvadlé, o Lásku prosilo!

Už oplakal svou vdovu a na loži se zmítá!
Chce věřit, uvěřit, a bloudí jako zvěř!
On chtěl by, slyšíš, chtěl by, a do červánků svítat
a orosit Tvou růži sladkým slovem: věř!

A housenka strachu z něho chutě žere.
A na paže mu usedli dva černí, vlhčí supi.
A z očí teče krev a děsné miserere
mu z mozku ždímá moč a z duše dere strupy!

„Pryč, Bože přízemní, ať padnu v této pustě,
když vykoupení není a prosit nemohu!
Pryč, Bože přízemní! Ať zlo tvé prší hustě!
Já žádal zdrcení, a tys dal – zálohu!“

Tak dláto odjinud ho jako sochu maří,
ó, Pane: z hlubokosti! Vždyť víš: on pad a prahne!
Proč jde jak pochodeň a do svítání září,
když strašný kovář bolesti z něj skobu trudu zahne?

„Já patřím, Bože, k synům, z nichž plané sémě vzejde,
mé oči suchou rukou smrtka do tmy vtlačí!
Už nedoufám, že zemřu, že tato zima přejde,
já patřím, Bože, k synům, nad nimiž matky pláčí!“

Tělo maje od bodláčí v krev až potřhané,
vstávám, modlím se a pláči, zase padám, Pane,
proklínám a беру zpátky slova třikrát lhaná:
vím, že nejsem, vím, že nejsi, vím, že není Mana!“

X.

Do zahrad tiše padal sníh.
Luna byla jako plátek z kovu
lehce natepaná dlátem novu.
Krok pod mým oknem náhle ztich.

Zahrada! Jak byla sama!
Jak propadala větvemi!
Ty, Zahrado, ty krutě známá
Zahrado mých blouznění!

A schody k Tobě zarostly mi mechem.
A luna šla a krvácela z čela.
Když zavolám, udeří mne echem.
Břitem odříkání trčí z mého těla.

Do zahrad tiše padal sníh
a luna jako plátek z kovu,
lehce natepaná dlátem novu,
v tom tichu třásla na mém okně plechem.

XI.

Smutně kvetl květen, tma se valila
a Láska krutým retem se ze mne napila.

Mrtvi padli ptáci, a já neplakal!
Můj Máj vykrvácel, teskní oblaka.

Já zvedl oči k nebi, vysoko jsem snil!
Kudy půjdu, Bože? Jak rád bych pochopil!

Jak rád bych pochopil to všechno, co jsem neměl!
Já něhou zatvrdil se a nadějí jsem temněl.

To Máj mne omámil! To květen kvetl krutě
zrním pro vrány a prázdňem pro labutě.

Chtěl bych zabloudit, když zůstat nedovedu.
Jsem stále sobě blíž, a vzdaluji se středu.

Zvolna mizím v stínu skomírající svíce.
V noci vrávorám přímo do měsíce.

Kudy vyjdu ven, ach, kudy vede cesta?
Kde jste, mé Zahrady, kde jste, moje Města?

Stínej, Stíne, je konec cest a milování!
Odkud jdu, mi řekni! Z jakých mlčím plání?

Tak zvedám oči k nebi a duši k Nohám božím
zvedám, pozvedám – ale nepoložím!

XII.

Šla dáma s kamélií: stín, pak nic, pak žena!
A slzy a hvězdy padaly a tma, ta byla němá.

Ne, ještě neumřel, jen spí – a ve snu žije!
Je tam i zde a sní v rakvi Poezie!

Klenbou chrámu vrávorá jak přeražené fresky.
A rázem trpce okorá a ztratí všechny lesky.

Pak planě padne, sražený na kolena
silou, která řvala dlouho netušená.

A Bůh se vratce kymácel, přepaden tou mocí
falického šílenství v úběžníku noci.

Pak tichne hluchý vrak a vlny pohltí
ten krásný sarkofág. A pluje do smrti.

Zašla, navždy zašla. A v rakvi Poezie
vzpomínka jen našla její Kamélie.

XIII.

Vzpomínáš, Lásko? Byly chvíle,
kdy všechno se s námi propadalo!
Dny byly nekonečně bílé
a mimo ticha vše se zdálo.

Do tmy jsme spolu kráčeli,
já navždy sám, ty navždy sama.
Ruce se spojit nechtěly,
tma rostla z okrajů do neznáma.

Já zpochybnil se vlastním snem
a zděšen teď hledím na sebe!
Já a můj Bůh teď k smrti jdem
a nepohlédnem na nebe.

Když déšť se spustil, světla zhasla,
má slova, odbarvená tmou,

nad žádnou Krásou neužasla,
ach, nikdy už, nikdy nad žádnou!

XIV.

Tam v dálce pozdní pláň slunce ozářilo.
Zde podzim bral a krušně bylo.

Zde trpěl tak i pták a s ním bílé poupě
a blázen chřadnul, zbytky loutny loupě.

Už uvadnul a noc si k márám bere.
A má jen ji a ticho desateré.

Tam podzim bral – a tady zatím z básně
nepochybný král tvoří jeho třásně.

XV.

V dálce u tvé Lásky teď kdosi pokleká
a v dlaních sevřených čte nápěv daleka.

A stojí muka boží jak platná zmýlená.
Bůh syn opráchnivěl, kříž se zelená.

Máš paže rozhozené a pohled zkosený.
Tam v dálce u tvé Lásky kříž stojí zelený.

XVI.

Rty ztvrdly mi a okoraly
a z božích žerdí tiše sňaly
slova včera přísahaná:
Láska, Vlast a Matka-panna!

Já rozpoznával ve svém jaru
ty vemlouvavé rysy zmaru,
jež kreslí chtivě mému štěstí
příští jizvu na zápěstí.

Ústa hluchá, posmutnělá,
která duše rozuměla
slovům, která mlčet chcete?
Milovaná ústa, rcete!

Tak ležím, Bože, u tvých nohou
a neprosím, bys ze mne sňal

všech špín mých vinu purpurovou...
Vždyť já je všechny miloval!

XVII.

Čekal, až ho omilostní spánek
a Bohu se rouhal a plakal do dlaní.
Dutě se prohne tma, prohne a setrvá,
lhostejna k životu, lhostejna k volání.

Plného oděrek a drobných ranek
ved' ho, ó, Múzo, k smrti ho, Múzo, ved'!
Kamkoli, kam zavede mne spánek,
předivo prázdna před'!

A smysl, který pozdě k ránu zbývá,
už nahmatat v pochvě rukojeť.
Teď k rozbřesku ho, Bože, ved',
než pohoupá ho jíva!

Tak čeká, až ho omilostní spánek,
Bohu se rouhá, počítá, co zbývá,
nepláče do dlaní, srdce obnažil.
Lhostejný Bůh smutně hlavou kývá.

XVIII.

Voní tu smrt, náhlá památka po lásce.
Voní tu stále šílená pachut' prodlevu.
V koutě se krčí on: nadějný sebevrah!
Ze rtů mu padá seschlý výmětek úsměvu.

„Já snil jsem o životě!
Proč blankytem mým táhli
dva supi v zimní slotě?
Ti smrt mi odpřísáhli!

V mé duši těžký klid teď sedí.
Mé slunce – vyjde? Zapadne?
A duše vzhůru k nebi hledí,
sní o kráse, jež nezvadne...“

Voní tu smrt. Náhlá památka po lásce.
Stále tu voní šílená pachut' prodlevu.
V koutě se krčí on, nadějný sebevrah,
ze rtů mu padá seschlý výmětek úsměvu...

XIX.

Dva líbali se krásní sebevrazi
a ve svých ústech našli sílu.
Šli čelem k nebi, bledí, nazí,
a Bůh jim smírně žehnal k dílu.

Pršelo. Den byl pod stínem.
A Bůh byl k ruce básni.
Dnes večer projdou sur-spleenem
dva sebevrazi, nekonečně krásní.

A lehké pírkó denní krásy
ona si vetkla do vlasů.
Na boží noc on myslel asi
a vedl ji dál až za krásu!

Už neslyší... Už světa vytí
jim za patami zůstalo.
Byl jasný den a jasné bytí
a srdce v sen svůj vrůstalo.

A řekl: Pohleď, tam tě vnesu!
Tam sroste naše objetí.
Tam dlí Bůh v Poezie lesu!
V bratrské půjdem propleti.

Pršelo. Den byl pod stínem.
A Bůh byl k ruce básni.
A ona a on kráčeli sur-spleenem.
A byli nekonečně krásní.

Šli k srůstu krásní sebevrazi
a ve svých ústech našli sílu.
Šli čelem k nebi, bledí, nazí,
a Bůh jim smírně žehnal k dílu.

XX.

(Žalm)

Až poznáš mne, ty ztrápená a čistá
písni, kterou neznám, tuším jen,
pak dáme srdci, co mu patří místa,
a Bohu vázy hebkých, krásných jmen.

Až přijde den, kdy v sebe sama vplynu,
můj den se zjasní sám a Bůh mi uvěří.
Pak přijď, už neproklínám. Tělo vetkni v hlínu,

však duši mou nech Jemu zpívat u dveří.

Až poznám ticho, samotu a bídu
těch, co šťastni pokraj cesty jdou,
já tebou, Písni, v ústrety jim vyjdu,
já budu tvůj a kořen bytí hloub.

Až poznám hebké tóny tvoje tiché,
ztratím řeč, přetnu činy liché,
pak našel jsem svůj hrob a mohu složit kosti,
a vyřkna slovo Bůh, rád zemřu do věčnosti!